

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK AK
Grup Başkanlığı
Sayı: 16528
Tarih: 23.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de cezaevlerinde işkence ve kötü muamelenin önlenmesi, işkenceci kamu görevlilerinin tespit edilip yaptırıma tabi tutulması ve tutuklu ve hükümlülere yönelik nefret ve ayrımcılık suçlarının önlenmesi için kapsamlı bir çalışma yürütülmelidir. Bu bağlamda ilgili kamuoyu kesimleri, sivil toplum kuruluşları ve insan hakları örgütleri ile müzakere ve görüşmeler gerçekleştirerek temel yaşam hakkının korunması, her türlü şiddet ve işkencenin önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye cezaevlerinde, kapasite aşırı doluluk oranları, uzun süren yargılama süreçleri ve haksız tutuklamalar nedeniyle adaletsiz birçok uygulama yaşanmaktadır. Cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslar arası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Türkiye’nin bir hukuk devleti olduğu ve kanuna aykırı işlemlerin olmayacağını görülmesi gereken yerlerden biri de yargılama süreçleri ve devamında infaz alanları olan cezaevleridir. Ancak cezaevlerinde yaşanan birçok vaka ve yaşam hakkı dahil yaşanan ihlaller hükümlü ve tutuklulara sistematik bir işkence, kötü muamele ve haksız uygulama sisteminin olduğu yönündeki iddiaları desteklemektedir.

Türkiye cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü bulunan birçok kişi herhangi bir hukuki gerekçe sunulmadan iradeleri dışında başka cezaevlerine gönderilmektedir. Bu kapsamda geçen ay Kayseri Bünyan cezaevinde ceza infazları devam eden 30 kişinin kendilerinin, avukatlarının ve ailelerinin talepleri ve iradeleri dışında farklı cezaevlerine sevk edildikleri kamuoyuna yansımıştır. Sevk edilenlerden 8 kişinin sevk edildiği Malatya Akçadağ Cezaevine sevk sürecinde insanlık dışı olarak ifade edilen bir işkence ve kötü muamelenin uygulandığı tutuklu yakınlarınca kamuoyuna açıklanmıştır. Buraya sevk edilen tutuklu ve hükümlülerin temel yaşam malzemeleri olan, takma diş, gözlük ve benzeri malzemelerine el konulduğu ve geçen süreye rağmen teslim edilmediği ifade edilmektedir. Kendilerine uygulanan şiddet saldırıları sonucu ağır yaralanan tutuklu ve hükümlülerin olduğu ailelerince ve avukatlarınca yapılan açıklamalardan kamuoyuna yansımıştır. İşkence ve kötü muamelenin hem Kayseri Bünyan Cezaevinden çıkarılırken hem de Malatya Akçadağ cezaevine teslim edilirken uygulandığı ve Mehmet Yamaç, Sedat Avcı gibi hükümlülerin ağır yaralandığı, sağlık durumlarının riskli bir hal aldığı ifade edilmektedir. Çok uzun yıllardır cezaevi koşullarında tutulan söz konusu bu mahpusların can güvenliğinin sağlanamadığı ve keyfi saldırıların devam ettiği veya devam etme riskinin yüksek olduğu ailelerle yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir. Bu uygulamalar

ile cezaevi idaresi ve gözlem kurullarının açıkça keyfi davrandığı görülmelidir. Gerekli önlemler alınmaz cezaevlerinde yaşam kayıpları ve daha büyük hukuksuzlukların da önü açacaktır. Şiddet uygulayan kamu görevlilerinin tespit edilerek yaptırıma tabi tutulması insan hakları ve hukuk devletinin gereğidir.

Adalet Bakanlığı'nın cezaevinde yaşanan hukuk dışı koşullara son vermesi, mahpusların nitelikli sağlık hizmetinden yararlanmasını sağlaması anayasa, hukuk devleti ve uluslararası sözleşmelerin gereğidir. Türkiye cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü olanların yaşam hakkı risk altında olmamalıdır. 25 yıldan fazla süredir cezaevinde tutulan Sedat Avcı, Mehmet Yamaç ve diğer 6 tutukluya yönelik işkence ve kötü muamele iddiaları hakkında hem Kayseri Bünyan cezaevi ve hem de Malatya Akçadağ cezaevinde temel hak ihlallerinin durdurulması için Komisyon, konuyu derhal gündemine almalı, olayı tüm boyutları ile araştırmak üzere acil bir heyetin oluşturularak ilgili cezaevlerine gönderilmeli ve tüm taraflarla görüşerek bir rapor hazırlanmalıdır. Uluslararası sözleşmelerin ve evrensel hukukun, tutuklu-hükümlü haklarına ilişkin mevcut yasaların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacak bütünlüklü bir politikanın üretilmesi için siyasi ve hukuki sorumluluk üstlenilmelidir. Ayrımcılık, şiddet ve keyfi muamele engellenmelidir. İşkence faileri tespit edilip yargılanmalı ve yaptırıma tabi tutulmalıdır. Cezaevlerinde insanlık dışı işkence iddiaları hakkında gerekli çalışmaların derhal başlatılması meclisin misyonu, sorumluluğu ve hukuk devletinin gereğidir. Bu bağlamda cezaevlerinde işkence ve kötü muamelenin önlenmesi ve en temel yaşam haklarının korunması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flamur
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	Sait
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Alkan
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	Oya
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Alcan
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Huseyin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14			
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali